

Dava, eser sözleşmesi uyarınca iş bedelinden kaynaklanan alacağın davacıya temlik edildiğinden bahisle temlik miktarınca davalıdan tahsil kararı verilmesi sebebiyle açılmıştır. Davalı, sözleşmede temlik yasağı bulunduğu gibi, ortaklık adına temlik yapılmadığından hukuki dayanaktan yoksun davanın reddine karar verilmesini istemiştir. Mahkemece davanın kabulüne karar verilmiş, karar taraf vekillerince temyiz edilmiştir.

alacaklının rızası • eser sözleşmesi • eksik inceleme •
alacağın temlik • direnme kararı • faizin başlangıç tarihi •
hukuki yarar yokluğu • ön sorun • davanın kabulü

MAHKEMESİ :Asliye Hukuk Mahkemesi

Taraflar arasındaki “alacak” davasından dolayı yapılan yargılama sonunda; Siirt 1. Asliye Hukuk Mahkemesince davanın kabulüne dair verilen 02.04.2013 gün ve 2012/1187 E., 2013/148 K. sayılı kararın temyizen incelenmesi davacı ve davalı vekilleri tarafından istenilmesi üzerine Yargıtay 15. Hukuk Dairesinin 27.06.2014 gün ve 2013/5510 E., 2014/4545 K. sayılı kararı ile:

“... Dava, eser sözleşmesi uyarınca iş bedelinden kaynaklanan alacağın davacıya temlik edildiğinden bahisle temlik miktarınca davalıdan tahsil kararı verilmesi sebebiyle açılmıştır. Davalı, sözleşmede temlik yasağı bulunduğu gibi, ortaklık adına temlik yapılmadığından hukuki dayanaktan yoksun davanın reddine karar verilmesini istemiştir. Mahkemece davanın kabulüne karar verilmiş, karar taraf vekillerince temyiz edilmiştir.

1-Dosyadaki yazılara, kararın dayandığı delillerle yasaya uygun gerektirici nedenlere ve özellikle delillerin takdirinde bir isabetsizlik bulunmamasına göre davacının temyiz itirazları tümüyle reddedilmelidir.

2-Davalının temyiz itirazlarına gelince;

Davalı ile dava dışı ... ve ... Elektrik İnş.Tem.İth.İhr.San. ve Tic.Ltd.Şti. İş Ortaklığı arasında Siirt ili Jandarma Komutanlığı Kışlasında mevcut Ek Hizmet Binası yapımı kararlaştırılmıştır. Sözleşmenin 11.5. maddesinde yüklenici her türlü hakediş ve alacaklarını idarenin yazılı izni olmaksızın başkalarına temlik edemez. Temliknamelerin noter tarafından düzenlenmesi ve idarece istenen kayıt ve şartları taşınması gerekir. Davada iş ortaklığının taraflarından Eyüp Hakan Kızıllan tarafından Kurtalan Noterliği'nin 07.09.2010 gün ve 3046 yevmiye numaralı temliknamesi ile sözleşme konusu hakediş alacağından 250.000,00 TL'sinin temlik edildiği belirtilerek davalı idareden temlik bedelinin tahsiline karar verilmesi istenmiştir. Temliknamenin davalı idareye tebliğ edildiğine dair bilgi ve belge dosyada bulunmamaktadır. Temlikname tarihinden sonra iş ortaklığı adına düzenlenen 24.12.2010 tarihli ödeme emri belgesiyle iş ortaklığı adına alacak tahakkuk ettirilmiştir. Az yukarıda değinildiği üzere sözleşmede temlik yasağı bulunduğu ve sözleşme iş ortaklığı tarafından imzalandığından ortaklardan birisinin kendi adına yaptığı temlike dayanarak ödeme yapılmamış olmasında usul ve yasaya aykırı bir bulunmamaktadır. Her ne kadar diğer ortak tarafından 06.01.2010 tarihinde temlike onay verilmiş ise de tahakkuk emri bu tarihten önce düzenlenmiş bulunduğu göre davalının temlik uyarınca davacıya ödemede sorumlu olmadığı ortadadır.

0 halde mahkemece bu nedenlerle davanın reddine karar verilmesi gerekirken, eksik incelemeyle ve hukuki yanlışlığa düşülerek istemin aynen kabulü doğru olmamış, kararın bozulması gerekmiştir..."

gerekçesiyle bozularak dosya yerine geri çevrilmekle yeniden yapılan yargılama sonunda mahkemece önceki kararda direnilmiştir.

2-Davalı vekili,

HUKUK GENEL KURULU KARARI

Hukuk Genel Kurulunca incelenerek direnme kararının süresinde temyiz edildiği anlaşıldıktan ve HUMK. nın 2494 sayılı Kanun ile değişik 438/II. fıkrası hükmü gereğince direnme kararlarının temyiz incelemesinde duruşma yapılamayacağından taraf vekillerinin duruşma isteğinin reddine karar verilip, dosyadaki bilgi ve belgeler okunduktan sonra gereği görüldü:

Dava, eser sözleşmesinden kaynaklanan iş bedelinin temlik nedeniyle alacak istemine ilişkindir.

Davacı vekili, Siirt İl Jandarma Komutanlığı ek hizmet binası yapım işinin ... ve ... Elk. İnş. Tem. Tic. Ltd. Şti ortak girişimi tarafından üstlenildiğini, Siirt Valiliği Bayındırlık ve İskan Müdürlüğünün 03.12.2009 tarihli yazısı ile iş ortaklığına ihale konusu işten doğan alacağın temlik için izin vermesi üzerine pilot ortak tarafından müvekkili şirkete üç ayrı temlikname ile bir kısım hak ediş bedelinin temlik edildiğini, ilk iki temliknameden doğan alacağın ödendiğini, ancak Kurtalan Noterliğince düzenlenen ve 250.000,00 TL tutarındaki 07.09.2010 günlü temlike konu alacağın diğer ortak ... Elk. İnş. Tem. Tic. Ltd. Şti. ile alacaklı Teknik Yapı Ltd. Şti'nin itirazı üzerine ödenmediğini, adı geçen iki şirketin de 06.01.2011 tarihinde itirazlarından vazgeçtikleri halde temlike konu hak ediş bedelinin davacıya haber verilmeden yüklenici iş ortaklığına ödendiğini belirterek, temlik nedeniyle fazlaya ilişkin hakların saklı tutularak 10.000,00 TL'nin faiziyle birlikte tahsiline karar verilmesini talep ve

dava etmiş, 01.04.2013 tarihli dilekçesi ile de talebini 250.000,00 TL olarak ıslah etmiştir.

Davalı vekili, temlikin hem idarenin izni olmadığı hem de pilot ortağın tek başına temlikte bulunamayacağı için geçersiz olduğunu belirterek, davanın reddine karar verilmesini istemiştir.

Yerel Mahkemece, 818 sayılı Borçlar Kanunu hükümlerine göre borçlunun rızası olmaksızın alacaklının alacağını temlik edebileceği, borçlu şayet alacağın temlikini biliyorsa temellük edenden başkasına yapacağı ödemeden ötürü iyi niyet iddiasında bulunamayacağı, somut olayda davalının temlik ilişkisini bilmesine, kanunen gerekli olmasına ve temlik eden alacaklının rızasına rağmen davacıya ödeme yapmaktan kaçındığı, temellük eden alacaklıya karşı herhangi bir def'i de ileri sürmediği, dolayısıyla davalı borçlunun ödemeden kaçınmasını gerektirecek bir dayanağının bulunmadığı gerekçesi ile davanın kabulüne karar verilmiştir.

Karar taraf vekillerince temyiz edilmiş, Özel Dairece yukarıya metni aynen alınan gerekçe ile davalı vekilinin temyizi yönünden bozulmuştur.

Mahkemece, bozma ilamında temliknamenin davalıya tebliğ edildiğine ilişkin dosyada belge bulunmadığı belirtilmişse de 13.09.2010 tarihli tebliğ zarfı ile Siirt İl Jandarma Komutanlığının 24.12.2010 tarihli yazısından davalı idarenin temliknameden geçerli biçimde haberdar olduğunun anlaşıldığı, diğer taraftan alacağın adi ortaklığa ödenmesine ilişkin tahakkuk emri düzenlemesinden sonra diğer ortak ... Elk. İnş.

Tem. Tic. Ltd. Şti.'nin temlike onay verdiğine ve bu aşamadaki onayın davalı idareyi bağlamayacağına ilişkin bozma gerekçesine de katılma imkânının bulunmadığı, zira tahakkuk emri düzenlenmesinin idarenin iç işleyişiyle ilgili olduğu ve ödeme yapılıncaya kadar değiştirilmesinin mümkün bulunduğu, eksik onayın ödeme tarihi olan 14.01.2011 tarihinden önce tamamlandığı, temlike de Siirt İl Jandarma Komutanlığının 24.12.2010 ve Siirt Bayındırlık ve İskan Müdürlüğünün 03.12.2009 tarihli yazılarıyla izin verildiği, böylece geçerli bir temlikin bulunduğu gerekçesiyle önceki hükümde direnilmiştir.

Direnme kararı davacı ve davalı vekillerince temyiz edilmiştir.

Direnme yoluyla Hukuk Genel Kurulu önüne gelen uyuşmazlık, davaya konu Kurtalan Noterliğince düzenlenen 07.09.2010 gün ve 3046 yevmiye numaralı temlikname uyarınca, davalı idarenin davacı şirkete ödeme yapma sorumluluğunun bulunup bulunmadığı noktasında toplanmaktadır.

Buna göre taraf vekillerinin temyiz itirazlarının ayrı ayrı incelenmesinde yarar bulunmaktadır.

I- Davacı vekilinin temyiz itirazlarının incelenmesinde;

Yerel mahkemece davanın kabulüne dair kurulan ilk hüküm, davacı vekili tarafından faiz başlangıç tarihi yönünden temyiz edilmiş, ancak davacı vekilinin tüm temyiz itirazları Özel Dairece reddedilmiştir.

Bu durumda, temyiz itirazları reddedilmiş bulunan davacı vekilinin direnme kararını temyizde hukuki yararı bulunmamaktadır.

Bilindiği üzere, hukuki yarar dava şartı olduğu kadar temyiz istemi için de aranan bir şarttır

0 hâlde, davacı vekilinin direnme hükmüne yönelik temyiz isteminin reddi gerekir.

II-Davalı vekilinin temyiz itirazlarına gelince;

Hukuk Genel Kurulundaki görüşmeler sırasında, işin esasının incelenmesinden önce temyize konu kararın gerçekte yeni hüküm niteliğinde olup olmadığı, dolayısıyla temyiz incelemesinin Hukuk Genel Kurulunca mı, yoksa Özel Dairece mi yapılması gerektiği hususu ön sorun olarak değerlendirilmiştir.

Bilindiği üzere, direnme kararının varlığından söz edilebilmesi için mahkeme, bozmadan esinlenerek yeni herhangi bir delil toplamadan önceki deliller çerçevesinde karar vermeli; gerekçesini önceki kararına göre genişletebilirse de değiştirmemelidir.

Mahkemenin yeni bir bilgi, belge ve delile dayanarak veya bozmadan esinlenip gerekçesini değiştirerek veya daha önce üzerinde durmadığı bir hususu bozmada işaret olunan şekilde

değerlendirerek, dolayısıyla da ilk kararının gerekçesinde dayandığı hukuki olguyu değiştirerek karar vermiş olması hâlinde direnme kararının varlığından söz edilemez (Hukuk Genel Kurulunun 06.05.2015 gün ve 2014/13-2172 E., 2015/1311 K. sayılı kararı).

Somut olayda, bozma kararında temliknamenin davalı idareye tebliğ edildiğine dair dosyada bilgi ve belge bulunmadığının belirtilmiş olması nedeniyle davacı vekilince 11.09.2014 tarihli dilekçe ekinde temliknamenin davalı idareye tebliğ edildiğine dair tebliğ mazbatası zarfı dosyaya ibraz edilmiş, mahkemece önceki gerekçeler yanında bu hususa da dayanılarak direnme kararı verilmiştir.

Şu hâle göre, mahkemenin direnme olarak adlandırdığı temyize konu kararın usul hukuku anlamında gerçek bir direnme kararı olmadığı; ilk kararda tartışılıp değerlendirilmemiş yeni bir belgeye dayalı, yeni hüküm niteliğinde olduğu kabul edilmelidir.

Hukuk Genel Kurulundaki görüşmeler sırasında, dava konusu temliknamenin davalı idareye tebliğine ilişkin tebligat mazbatası bozma kararından sonra sunulmuş olmasının yeni bir belge ve delil olarak kabul edilemeyeceği, bozma kararında tebliğe ilişkin bir bilgi ve belgenin dosyada bulunmadığı belirtilmiş olsa da davacının 24.12.2010 tarihli dilekçesi ile davalı idareye başvurarak dava konusu temlikname uyarınca ödemenin kendisine yapılmasını istediği, davanın başından beri dosya arasında bulunan bu dilekçe ve diğer belge içeriklerinden idarenin yapılan temlike vakıf olduğunun zaten anlaşıldığı, yanlar arasında da uyuşmazlık konusu olmayan böyle bir hususta ön sorunun bulunmadığı görüşü ileri sürülmüş ise de bu görüş Kurul çoğunluğunca benimsenmemiştir.

Hâl böyle olunca, yeni hükmün temyizen incelenmesi görevi Hukuk Genel Kuruluna değil Özel Daireye aittir.

Bu nedenle, yeni hükme yönelik temyiz itirazlarının incelenmesi için dosya Özel Daireye gönderilmelidir.

S O N U Ç: 1- Yukarıda (I) numaralı bentte açıklanan nedenlerle davacı vekilinin temyiz isteminin hukuki yarar yokluğundan REDDİNE oy birliği ile,

2- Yukarıda (II) numaralı bentte açıklanan nedenlerle davalı vekilinin yeni hükme yönelik temyiz itirazlarının incelenmesi için dosyanın 15. HUKUK DAİRESİNE GÖNDERİLMESİNE, 07.02.2018 gününde oy çokluğu ile karar verildi.